

Sygn. akt II S 9/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2013r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Marcin Cieślukowski (spr.)

Sędziowie: SSA Stanisław Rączkowski

SSA Edward Stelmasik

po rozpoznaniu w sprawie **M. S.** s. A.

skargi wniesionej przez skazanego

na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki – postępowanie przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w przedmiocie rozstrzygnięcia wątpliwości co do zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.)

p o s t a n o w i a

skargę skazanego oddalić.

UZASADNIENIE

W dniu 5 lutego 2014r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęła wniesiona przez skazanego M. S. skarga oparta na przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.).

W uzasadnieniu skargi skarżący wskazał, że Sąd Okręgowy we Wrocławiu V Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń, pomimo jego skarg i wniosków (z dnia: 21.08.2013r., 08.11.2013r. oraz 21.11.2013r.), nie podjął dotychczas żadnych kroków w kierunku rozpoznania jego wniosku z dnia 6 sierpnia 2013r.

Wskazując na „rażącą opieszałość” Sąd Okręgowy we Wrocławiu, skarżący wniósł o „wyjaśnienie sprawy”.

Sąd Apelacyjny ustalił co następuje:

W dniu 6 sierpnia 2013r. skazany złożył w administracji Aresztu Śledczego we W. wniosek o „wyjaśnienie okoliczności związanych z wprowadzeniem do wykonania” kary 7 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 28.01.2013r. w sprawie o sygn. akt II K 53/12. Nadto dodał, że stan jego zdrowia sprzeciwia się odbywaniu przez niego kary pozbawienia wolności.

Wniosek ten wpłynął do Sądu Rejonowego w Trzebnicy w dniu 9 sierpnia 2013r., który pismo skazanego w dniu 27 sierpnia 2013r. przekazał Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu (data wpływu – 4 wrzesień 2013r.).

W dniu 6 września 2013r. Przewodniczący V Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru Nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Sądu Okręgowego we Wrocławiu wydał zarządzenie o wyznaczeniu sędziego właściwego do rozpoznania

sprawy oraz skierował sprawę na posiedzenie, o czym zawiadomiono strony (zarządzenie w tym zakresie zostało wykonane w dniu 13 września 2013r.).

W dniu 19 września 2013r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęło kolejne pismo skazanego, w którym ponownie przedstawił on swoje położenie w związku z wprowadzeniem do wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 28.01.2013r. w sprawie o sygn. akt II K 53/12.

W dniu 16 października 2013r. odbyło się posiedzenie Sądu Okręgowego we Wrocławiu, na którym skazany oświadczył, że w wyroku Sądu Rejonowego w Trzebnicy niewłaściwie dokonano zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary, którą ma do odbycia. Nieprawidłowości w tym zakresie poświadczył również przedstawiciel administracji Aresztu Śledczego we W., a nadto dodał, że administracja jednostki wystosowała już pismo w tej sprawie do Sądu Rejonowego w Trzebnicy. W celu uzyskania odpowiedzi Sądu Rejonowego w Trzebnicy i ustosunkowania się aresztu śledczego do zarzutów skazanego, posiedzenie odroczone na termin z urzędu.

W dniu 25 października 2013r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęło pismo Dyrektora Aresztu Śledczego we W. zawierające stanowisko administracji jednostki odnośnie zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 28.01.2013r. w sprawie o sygn. akt II K 53/12. Pismo zostało przekazane Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu w dniu 5 listopada 2013r.

W dniu 14 listopada 2013r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęło pismo skazanego z dnia 8 listopada 2013r. zatytułowane „wniosek”, w którym zarzucił on Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu „pojawienie się nieuzasadnionej zwłoki w sprawie”. Zażądał informacji o stanie sprawy oraz przedstawienia sygnatury pod jaką prowadzona jest sprawa z uwagi na fakt, że zamierza złożyć wnioski dowodowe.

Kolejne pismo skazanego, w którym zarzucił on beczynność Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu wpłynęło do sądu w dniu 26 listopada 2013r.

W dniu 20 grudnia 2013r. odbyło się posiedzenie Sądu Okręgowego we Wrocławiu, na którym po złożeniu ustnego sprawozdania przez Sędziego Przewodniczącego, skazany oświadczył, że nie ma już wątpliwości co do zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary i cofnął złożony wcześniej wniosek o wyjaśnienie wątpliwości w tym zakresie. W związku z powyższym postępowanie zostało umorzone.

W dniu 30 grudnia 2013r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęła skarga skazanego (sporządzona przez niego i złożona w administracji Aresztu Śledczego we W. w dniu 27 grudnia 2013r.) na przewlekłość postępowania w przedmiocie wyjaśnienia wątpliwości odnośnie zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 28.01.2013r. w sprawie o sygn. akt II K 53/12.

W dniu 23 stycznia 2014r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zwolnił skazanego od uiszczenia opłaty od skargi na przewlekłość postępowania, a następnie w dniu 5 lutego 2014r. przedstawił Sądowi Apelacyjnemu akta sprawy o sygn. akt V Pen 1479/13 wraz ze skargą skazanego na przewlekłość tego postępowania.

W dniu 10 lutego 2014r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęła odpowiedź Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu na skargę skazanego, w której zgłosił on swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi. Jednocześnie oświadczył, że treść uzasadnienia skargi skazanego, jak i określenie jej adresata wskazuje, że jego zamiarem było rozpatrzenie skargi w trybie nadzoru administracyjnego i spowodowanie podjęcia czynności zmierzających do rozpoznania sprawy, nie zaś orzekanie w trybie przepisów ustawy dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz. 1843 z późn. zm.). Podnoszone przez skazanego zarzuty odnośnie braku jakiegokolwiek reakcji na złożony przez niego wniosek nie są zdaniem Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu prawdziwe, na co wskazuje analiza akt sprawy. Jednocześnie wskazano, że skazany składając skargę 27.12.2013r. złożył ją w istocie po zakończeniu przedmiotowego postępowania.

(Dowód: akta sprawy o sygn. V Pen 1479/13 Sądu Okręgowego we Wrocławiu)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało rozważyć, czy w przedmiotowej sprawie jest dopuszczalne merytoryczne rozpoznania wniesionej skargi. Z poglądu utrwalonego w doktrynie i orzecznictwie wynika, że wymóg toczenia się postępowania stanowi przesłankę materialnoprawną, której niespełnienie skutkuje oddaleniem skargi (por.: postanowienie SN z dnia 17 listopada 2005r., IV CSP 1/05, Biuletyn SN 2006, nr 2). W niniejszej sprawie wprawdzie skarga skazanego wpłynęła do Sądu już po wydaniu orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania odnośnie wyjaśnienia wątpliwości co do zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary pozbawienia, jednakże przed jego uprawomocnieniem się. Skazany nadał ją w zakładzie karnym w dniu 27 grudnia 2013r. Dla zachowania terminu do wniesienia skargi przez osoby pozbawione wolności miarodajna jest data jej złożenia w administracji zakładu (por.: Czesław P.Kłak, Wymogi formalne skargi na przewlekłość postępowania, Prok. i Pr. 2010/3/37). W chwili złożenia pisma w administracji jednostki penitencjarnej sprawa była zatem jeszcze w toku i w związku z tym skarga podlega merytorycznemu rozpoznaniu.

Nie sposób podzielić stanowiska Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu, zgodnie z którym zamiarem skazanego było rozpatrzenie skargi w trybie nadzoru administracyjnego i spowodowanie jedynie podjęcia czynności zmierzających do rozpoznania sprawy. Charakter zarzutów skazanego, wskazywanie na wytoczenie powództwa przeciwko Sądowi Rejonowemu w Trzebnicy i zwracanie uwagi na „nieuzasadnioną zwłokę”, „opieszalność” i „bezczywność” w sprawie prowadzi do wniosku, że domagał się on nie tylko podjęcia czynności w sprawie, ale również zadośćuczynienia za wyniki z rzekomej bezczywności niekorzystne dla niego skutki.

Przedmiotowa skarga zarzucająca przewlekłość w postępowaniu przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w przedmiocie udzielenia przerwy w karze pozbawienia wolności jest niezasadna. Wskazać bowiem należy, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki – zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) – należy mieć w szczególności na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd orzekający w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter owej sprawy, stopień jej faktycznej i prawnej zawiloci, znaczenie dla strony (która wniosła skargę) rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przyczyną stwierdzenia przewlekłości nie jest każda zwłoka, ale tylko zwłoka nieuzasadniona. Ocena czy postępowanie trwa dłużej niż to konieczne, dokonywana musi być na podstawie analizy charakteru przeprowadzanych czynności jak i stanu faktycznego sprawy. Aby rozstrzygnąć czy zwłoka w dokonaniu tej czynności jest nieuzasadniona rozważyć należy nie tylko czasokres zaniechania jej dokonania, ale także konkretne realia sprawy i jej kontekst sytuacyjny.

Analizując postępowanie przez Sądem Okręgowym we Wrocławiu wskazać należy, iż Sąd ten procedował bez zbędnej zwłoki. Terminowość i sprawność postępowania na przedmiotowym etapie mieściła się w powszechnie przyjętych wymogach w tym zakresie.

Zastrzeżenie budzić może jedynie długi upływ czasu (5.11.2013r. – 20.12.2013r.) pomiędzy otrzymaniem przez Sąd Okręgowy informacji co do zaliczenia tymczasowego aresztowania na poczet kary pozbawienia wolności odbywanej przez skazanego a terminem posiedzenia. Eliminując jednak okresy wymagane w celu prawidłowego zawiadomienia stron o terminie posiedzenia i umożliwienia im wzięcia w nim udziału, nie można mówić o opóźnieniu nadmiernym i rażącym. Upływ przedmiotowego okresu nie jest zatem zwłoką w rozumieniu cyt. ustawy.

Jednocześnie nie można tracić z pola widzenia, że przy ocenie czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania nie można pomijać takich elementów jak - znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. W trakcie

postępowania położenie skazanego wyjaśniło się, tak że nie miał on już wątpliwości co do zaliczeń na poczet odbywanej przez niego kary pozbawienia wolności, w pełni zrozumiałe było zatem cofnięcie przez niego wniosku. W konsekwencji stwierdzić zatem należy, że przedmiotowe zagadnienie zostało wyjaśnione. Sprawność i tempo biegu postępowania w przedmiotowej sprawie nie wpłynęło zatem na realizację interesów autora skargi. Funkcją skargi jest przede wszystkim spowodowanie nadania sprawie odpowiedniego biegu i wyegzekwowania rozpoznania sprawy przez sąd. W sytuacji, gdy skazany sam cofa wniosek, jednocześnie cel powyższej skargi unicestwia. Jego skarga na przewlekłość postępowania nie mogła zatem znaleźć akceptacji Sądu Apelacyjnego. W konsekwencji, skargę M. S. o stwierdzenie przewlekłości postępowania należało zatem oddalić.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił, jak na wstępie.